

[Larsen (Bjerre).]

før i Tiden tilstedeværende Kapital, saa Medgiften ofte bliver lille og forslaar kun lidt til Køb af Ejendom i det fri Marked, og Gaardmændene ser heller end gerne, at deres unge glider med under Udstykningsloven, og det enten det er under offentligt Fæste eller under den anden Form.

Da Forholdet nu en Gang arter sig saaledes, at den fattige Landarbejder- og Husmands ungdom delvis holdes ude paa de andres Bekostning, vil det være formaalstjenligt og forsvarligt at forsøge gennemført en Gaardmandsudstyknings, dog ikke saaledes, at denne Form for Udstykning bør have noget Tilskud fra Statens Side udover de billige Papiromkostninger, men saaledes at der, som nævnt, ydes et Andenprioritetslaan indenfor en Ramme, der giver fuldt ud betryggende Vilkaar for Sikkerheden for Statens Penge; denne Sikkerhed vil altid være til Stede, naar det samlede Laan ikke overstiger Ejendoms-skylden og aldrig maa gaa over 30 000 Kr.

En saadan Form for Udstykning vil jeg gerne gaa ind for. Den tjener efter min Formening to Formaal, nemlig en yderligere Udstykning af Jord, saa at den glider fra Enkeltmands Haand over i flere Hænder, hvorefter der skabes forøget Produktion og forøget Arbejde. Og den skaber praktiske Læresteder for Ungdommen fra Husmandshjem, der har godt af at komme ud og se, hvorledes Arbejdet foregaar andre Steder end hjemme og i det almindelige Husmandsbrug.

Jeg kan tilføje, at saadan Udstykning ogsaa har et tredje Formaal, nemlig at Husmandsbrugenes Ansøgere's Antal kan blive formindsket med dem, der faar Jord og Virkefelt paa dette Omraade. Naar man saa tillige, som Tilfældet er i Lovforslaget her, giver bedre Startbetingelser for den økonomisk daarligst stillede Del af Ungdommen, saa mener jeg, at den rigtige Linie er fulgt.

I det efterfølgende Kapitel, Kapitel VII, fastslaaes de Bestemmelser, der vedrører de i de to foregaaende Kapitler omhandlede Brug, Bestemmelser, som omtrent er de samme som dem, der findes i den gamle Husmandslov. Disse Bestemmelser gaar ud paa, at den, der har faaet overdraget et saadant Brug, udover en Ejers fulde Raadighed over samme, og at der skal vedligeholdes et almindeligt Jordbrug eller Havebrug og holdes den fornødne Besætning og dertil ogsaa Inventar. Ejeren er uberettiget til at foretage Foranstaltninger, hvorefter Jordens Dyrkningsværdi

forringes, og er forpligtet til at holde Bygninger, Inventar og Besætning forsikret mod Ildsvaade for den fulde Værdi. Han maa forpligte sig til at give Landbrugsministeriets befuldmægtigede Adgang til Eftersyn paa Ejendommen.

Endelig har jeg Kapitel VIII tilbage at omtale, idet jeg ikke skal ofre de to sidste, Kapitlerne IX og X, megen Omtale, i alt Fald i denne Omgang. Kapitel VIII omhandler Tillægsparcereller, Tillægslaan, Havelodder og Byggegrunde.

Med Hensyn til Tillægsparcereller tager Loven Sigte paa at komme de indeklemte Husmænd til Hjælp og fastslaar, at Husmandsbrug, naar deres Størrelse ikke derved kommer over 6 ha Jord, kan faa Tillægsgjord. I særlige Tilfælde kan der af Landbrugsministeren gives Dispensation. Hvor saadant Jordtillæg finder Sted af Jord i Statens Eje, kan der efter Indstilling i hvert enkelt Tilfælde af Statens Jordlovsudvalg til Landbrugsministeren tilstaaes Køberens Byggelaan til den ved Ejendommens Forøgelse nødvendiggjorte Udvidelse af Avlsbygningerne, dog maa Laanet ikke overstige 6 000 Kr.

Til saadant Indkøb af Tillægsgjord til mindre Landbrug, hvis Grundværdi ikke overstiger 5 000 Kr., og hvis Ejer ikke har andet Erhverv end Landbrugsarbejde, kan der af Statskassen udlaaes 1 Mill. Kr. aarlig, og for at fremme Formaalet det mest mulige, saaledes at Husmanden bedre kan klare de med Købet forbundne Forpligtelser, kan Landbrugsministeren efter Anbefaling fra Statens Jordlovsudvalg fritage Husmanden for at svare Renter af indtil $\frac{1}{4}$ af det ham tilstaaede Statslaan til Indkøb af Tillægsgjord.

Denne Bestemmelse fandtes ogsaa i det Forslag, som i Fjor blev fremsat fra Regeringens Side. Men, som jeg udtalte i Fjor og vil gentage i Aar: Jeg tror slet ikke, at denne Bestemmelse vil løse det brændende Spørgsmaal om Tillægsgjord, nej, der maa mere til, og det eneste, som kan løse Spørgsmaalet rationelt, er Ekspropriation.

I § 54, der omhandler Tillægslaan til Erhvervelse af Jord til Husmandsbrugets Udvidelse, til Opdyrkning af raa Jord, til Grundforbedring samt til Udvidelse af Stald- og Ladebygning, beregnes Tillægslaanet til $\frac{9}{10}$ af det Beløb, hvormed Husmandsbrugets Laaneværdi er forøget. Det er i Lovforslaget fastsat saaledes, at er Bruget oprettet efter Lovene af 24. Marts 1899, 22. April 1904, 30. April 1909 eller 13. Juni 1914, kan Tillægslaanet ikke over-